

בטאון "נצח יהודה"

ניצוצות נצח

גדוד 97

גליון מס' 31 ■ חודש אב

דבר העורך

"משנכנס אב מעטין בשמחה"-

כך לימדונו וציוונו חז"ל ואולם יש לדייק בדברי חז"ל. הם לא מצווים חס ושלום להפסיק את השמחה אלא להמעיט בה, שכן מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד, כלומר אפילו בחודש אב, אלא שבחודש זה יש להמעיט בשמחה, וגם זאת רק בעשרת הימים הראשונים ומיד לאחר מכן שוב נרבה בשמחה.

כמי שמכיר אתכם, חיילים יקרים. סמוך ובטוח אני שתמשיכו גם בחודש אב להמשיך פעלכם המבורך בשמחה ובהצלחה. לגביכם דווקא עיצומו של חודש אב-חמשה עשר בו-מתאים לכם. חג של אהבה והתחברות, חג של חסד ועשייה למען האחר, חג של הארה מאת ריבונו של עולם.

יה"ר שתמשיכו להאיר איש לרעהו וכגדוד לכל הצבא הגדול.

חילכם לאורייתא.
העורך.

מוקד הרשמה
טלפוני
למעוניינים
להצטרף לגדוד

רוצים לגרום ארשים בגדוד?
לשזים שהם מאוימים ומספרת?
הקבירו אליהם את "ההספר הגדול"

***2090**
"המספר המחבר"

פרשת דברים

"איכה אשא לבדי
טרחכם ומשאכם וריבכם?" (א', י"ב)

"טרחכם" – מלמד שהיו ישראל טרחנים (טרדנים, שהרבו להטריד את משה בענייניהם).

היה אחד מהם רואה שנוצח חבירו בדין, אומר: יש לי עדים להביא, יש לי ראיות (שיוכיחו את צדקתי)!

"ומשאכם" – מלמד שהיו אפיקורסים (כופרים ומלגלים במנהיגים).

הקדים משה לצאת מביתו בבוקר, אמרו: מה ראה בן-עמרם לצאת מוקדם כל כך? שמא אינו שפוי (שקט) בתוך ביתו! אחר לצאת, אמרו: מה ראה בן-עמרם שלא לצאת מביתו במועד הקבוע? מה אתם סבורים – יושב ויועץ עליכם (נגדכם) עצות ומחשב עליכם מחשבות!

פרשת ואתחנן

"ויתעבר ה' בי למענכם..." (ג, כ"ו)

לדברי רבי דויד מושקוביץ, בעל "גילי זהב", אומר כאן משה לישראל: במי מריבה הכיתי את הסלע, ולא דיברתי אליו כמוצוות ה' (במדבר כ, ז-י"א), כל זאת עשיתי רק למענכם – שלא לעורר חלילה קטרוג עליכם. לאמור: הסלע הזה, שהוא אבן דוממת, בכל זאת כשמדברים אליו בשם ה' – הוא מיד שומע ומקיים את הדברים שמצווים עליו;

ואילו אתם, אף-על-פי שאני מדבר אליכם יום יום בשם ה' – אינכם נשמעים לדבר האל. וכדי למנוע קטרוג זה כלפיכם, נטלתי עלי אחריות כבדה שלא לדבר אל הסלע, אלא להכותו; כדי להראות קבל עם ועדה, שבלי הכאה אין הסלע נותן מים...

פרשת עקב

"השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך" (ה, י"א)

הרבי בונם מפשיסחה ז"ל נכנס פעם אצל הרבי מלובלין ז"ל ומצאו שהוא מודאג ביותר. משראהו הרבי מלובלין התאונן לפניו, שזה עתה עבר על לאו מפורש שבתורה: **"השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך"** – הוא הסיח לרגע את דעתו מהשם-יתברך.

נענה הרבי בונם ואמר:

"הדין הוא לגבי שיכחה כי עומר בן סאתיים אינו בגדר שיכחה, לפי שמחמת גודל חשיבותו הריהו שכוח ולבסוף זכור – שהזקה על בעל-הבית שייזכר בו מיד.

הוא הדין גם במר. היסח-הדעת של רגע אחד אינו בגדר שכחה, שכן הזקה עליו שמיד ישוב ויזכר והיינו לבסוף זכור, ואין לו איפוא כל סיבה לדאגה".

"יישר כוח! החייתני!" – קרא הרבי מלובלין ז"ל.

פרשת ראה

"ונתן לך רחמים ורחמך" (י"ג, י"ח)

אל לך לחשוש מכך, שלאחרי הריגת עיר שלמה של אנשים, נשים וטף, תסגל לעצמך טבע של אכזריות –

שכן התורה מבטיחה לך: **"ונתן לך רחמים"**

– מכיון שאתה עושה זאת למען רצון השם-יתברך וכבוד-שמים, לא ישחית המעשה הזה את מידותיך אלא אדרבה – עוד יחון אותך השם-יתברך במידה של רחמנות.

הודש אב

הודש אב הוא החמישי במניין החדשים שאנו מונים מניסן, וכן הוא נקרא בתורה החדש החמישי, ככתוב (במדבר לג): **"ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם. בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים, בחודש החמישי באחד לחודש"**.

השם 'אב' הוא שם בבלי, וקוראים אותו גם 'מנחם אב' על שם הנחמה שמצפים לה אחרי החורבן שאירע לנו בחודש זה.

ויש אומרים בזה רמז: **'מנחם אב',** כלומר עתיד הקדוש ברוך הוא לנחם האותיות **'אב'** שמגילת איכה נאמרה בהן.

משנכנס אב

משנכנס חודש אב ממעטים עוד יותר בשמחה. ובחודש זה אין מזלם של ישראל טוב, לכן מי שיש לו דין עם גוי ישתמט ממנו בחודש זה, כל החודש. ואם אי אפשר לו להשתמט כל החודש-לפחות עד עבור תשעה באב.

ולפי שאסור לשמוח בימים אלה-אסור לעשות שום דבר המביא לידי שמחה, ולכן אין עוסקים בבניין של שמחה, כגון בניין בית חתונות, או ציור וכיור וסיוד לדירתו. וכן אין נוטעים נטיעה של שמחה, כגון אילנות העשויים לצל או לריח. וכן אסור כל בניין שאין צריך לו לדירתו רק שעושים אותו להרחבה בלבד. אבל אם אין לו בית-דירה, מותר לבנות.

וכן אסור לקנות, לתפור, לסרוג ולרקום בגדים חדשים, אפילו על מנת ללובשם אחר תשעה באב. ואסור לקנות אפילו בגד ישן שהוא מתאוה לו ביותר מפני ניוו. וקנייה חמורה מלבישה.

חורבן ראשון וחורבן שני

חורבן בית המקדש הראשון היה בימי צדקיהו המלך, בשנת ג' אלפים של"ח. חורבן שני-בימי ר' יוחנן בן זכאי, בשנת שלוש אלפים תתכ"ח. ושניהם בתשעה באב היו.

תנו רבנן, משחרב הבית בראשונה נתקבצו כיתות כיתות של פרחי כהונה ומפתחות ההיכל בידם ועלו לגג ההיכל ואמרו לפניו: **"ריבונו של עולם, הואיל ולא זכינו להיות גזברים נאמנים, יהיו מפתחות מסורים לך"** – וזרקום כלפי מעלה. ויצתה כעין פיסת יד וקיבלתם מהם, והם קפצו ונפלו לתוך האור. ועליהם קונן ישעיהו הנביא (ישעיה כב): **"משא גיא חיזיון, מה לך אפוא כי עלית כולך לגגות, תשואות מלאה, עיר הומייה, קריה עליזה, חלליך לא חללי הרב ולא מתי מלחמה"** (תענית כט).

יום ט' באב היה יום פורענות לישראל במהלך הדורות, גם גירוש ספרד ומלחמת העולם הראשונה החלו בט' באב.

שבת נחמו ו'שבעה דנחמתא'

השבת הראשונה שאחרי תשעה באב היא שבת של שמחת הנחמה המקווה. קוראים לה **'שבת נחמו'**, על שם ההפטרה בנביא: **"נחמו נחמו עמי"** שקוראים בה לאחר קריאת התורה.

הפסרת "נחמו" היא הראשונה מ'**שבעה דנחמתא'**, היינו שבעה פרקים של נחמה שקוראים בנביא ישעיה בשבע השבתות: ואתחנן, עקב, ראה, שופטים, תצא, תבוא, ניצבים. כל השנה כולה מפטירים בנביא מעניין הפרשה שקוראים בתורה באותה שבת; אבל אם באותה שבת יש עניין מיוחד של חג ומועד- מפטירים בנביא מעניין היום ולא מעניין הפרשה.

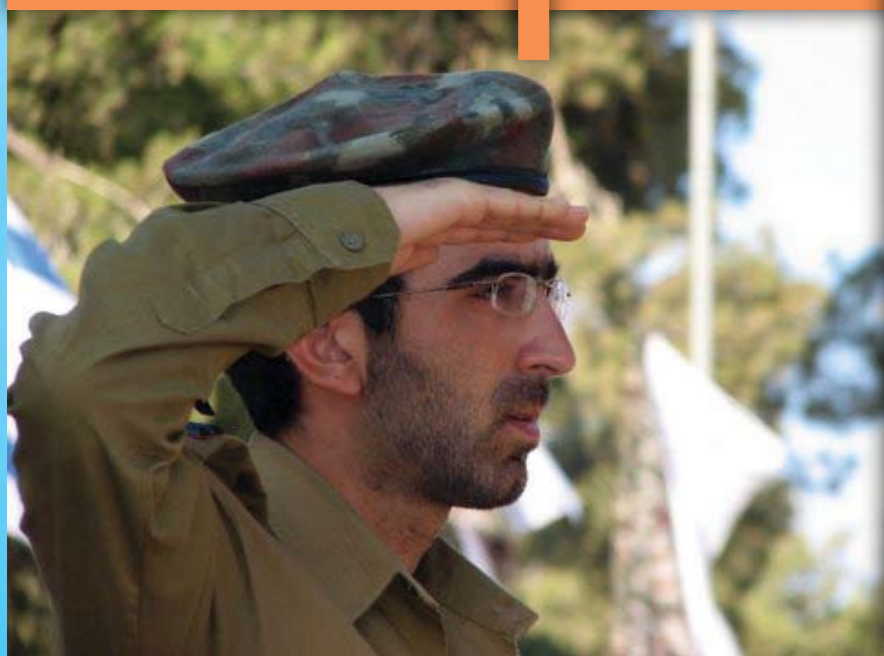
לכן, כשמתחילים הימים של 'בין המצרים', קוראים בנביא 'שלוש של פורעניות'. היינו בשלוש השבתות שלפני תשעה באב קוראים: באחת – **"דברי ירמיהו"**, בשנייה – **"שמעו דבר ה'"** – שתיהן מתוכחותיו ומנבואות הפורענות של ירמיהו; ובשלישית קוראים **"חזון ישעיהו"** – גם היא תוכחה ונבואה של פורענות.

ולאחר תשעה באב-שבע שבתות של נחמה הן, והנחמה היא מעניין היום ומפטירין בנביא ישעיה דברי נחמה בלבד.

מאה ארבעים וארבעה פסוקים בכל שבע הפטרות של נחמה, כנגד מאה ארבעים ושלושה פסוקים של תוכחה שנאמרו בתורה-בפרשות בחוקותי, תבוא, ניצבים, ושירת האזינו-ועוד יתרה הנחמה על התוכחה וגדולה ממנה בפסוק אחד.

תשעה באב

חדשות מהשטח

ונגשכת שיירה...

במהלך החודש החולף המשיך הגדוד בתהליכי קליטה והתקדמות של חייליו. הטיורונים נכנסו באופן רשמי לגדוד לאחר טקס הצהרה מרגש, האימון מתקדם עלו למסלול ופלוגת מכבים מהמסלול הגיעו לותיקות. כלל הארועים צוינו באופן ייחודי ומרגש ובהשתתפות סגל המפקדים ורבני העמותה.

זאת גם ההזדמנות לציין כי במהלך התקופה האחרונה חלה עלייה משמעותית בכמות החיילים היוצאים לקורסי פיקוד (מ"כים, קצינים), והדבר מעיד שוב על האיכות הגבוהה והמשתפרת של חיילי הגדוד. ברכות ובהצלחה לכל הקורסיסטים.

חיילי פלוגת ראם גברכים את-
חנניה דניאל
איציק ויסקין
עמיחי פועטי
אשר יצאו לקק"צ
צפויים לחזור לגדוד
בברכת- דרך צלחה!

סוף הגסלול של הגנבים

הכל התחיל בשבת פלוגתית באמצע חודש תמוז. השבת שנערכה ברב עם הדרת מל היתה יריית הפתיחה לשבוע מכונן לפלוגת המסלול (לשעבר...). במוצאי שבת קודש התקיים ערב פלוגה בחמרה, בהשתתפות הרב בר חיים. במהלך הערב אכלו החברה בתיאבון ובהנאה "על האש" ובמסגרתו חולקו אותות ותיקים למ"מ, מכ"ים וחיילים. הארוע נמשך עד 05:00 (לפנות בוקר...) אז נערכה תפילת ותיקין והמכבים נכנסו לשינה חטופה לקראת מסע סוף המסלול.

המסע, בן 6 ק"מ (4 ק"מ רגיל ו-2 ק"מ אלונקות) התקיים בצהרי-ערב יום א' באזור הסרטאבה. דווקא בעלייה הקשה היו כל האלונקות באויר והחברה רצו בקצב מרשים ביותר לעבר המטרה. כל החברה סיימו בהצלחה את המסע (ויש אומרים שזה היה המסע עם הזמן הטוב ביותר בכל הזמנים בהיסטוריית הגדוד).

ביום ב' (שגם בו נערכה תפילת הותיקין) חולקו הסיכות החדשות. בטקס מרגש וחגיגי בהשתתפות הרב פוקס, המג"ד וחברים נוספים. אבל כאן זה לא נגמר, בערב הגיע השיא בטקס מרשים ואיכותי בארמון הנציב בירושלים אפילו החברה מהמכ"ים הגיעו. לצד האורחים הרשמיים הצטרפו לא מעט אנשים, עוברי אורח אשר נעמדו לחזות במראה המלבב. במהלך הטקס חולקו לכולם סיכות הלוחם של החטיבה (בתקווה שעדיין יש מקום על הכיס בחולצה...).

אבל כאמור אין רגע דל. ביום ד' מגיעה הפלוגה לותיקות, וכבר ביום ה' - נוטלים חיילי הפלוגה חלק במבצע מעצרים שמבצע הגדוד. חברה איך שזה נראה זה לא סוף מסלול - זו רק ההתחלה....

פרידה פרגשת פהס.

זו בן אור סמ"פ "ראם" סיים לאחרונה את תפקידו. חיילי הפלוגה שאהבו אותו כל כך נפרדו ממנו בקושי רב (מספרים שחלק הזילו דמעות - באמת!). את זיו יחליף המ"מ עמית יפרח, אשר גם לגביו ישנן ציפיות גדולות וחיוביות. עמית - אל תאכזב!

"צפון בחבל", "צפון בחבל" ויצא...הסגל

במהלך יום ספורט פלוגתי ניצחו החיילים את הסגל במשיכת חבל. הדבר לא היה קל אבל המשימה הוכרה בהצלחה. לעומת זאת במשחקי כדור הוכיחו הסגל כי ידם וגם רגלם על העליונה. גם בכדורסל וגם בכדורגל-ניצחו הסגל ללא קושי מיוחד. ניפגש בתחרות הבאה.

יש סיבה לפגישה

ראש חודש אינו עוד יום רגיל. וחיילים הגדוד יודעים להעריכו בהתאם. במסיבת ראש חודש שנערכה לחיילי פלוגת ראם בהשתתפות נגן אורגן נהנו כולם משירה וריקודים, אבל חלק נשארו קצת רעבים... - החברה מבקשים שלהבא כדאי להכין מראש גם קצת כיבוד...

נפש יתרה בשבת-הלכה לפעשה

במהלך השבועות האחרונים ביצעו חיילי הגדוד אבט"ש בישוב אשכולות שבדרום הר חברון. במהלך ימי השבוע לא נהנו החיילים מיחס הולם במיוחד מצד הרבש"צ ואולם הפלא ופלא. יום שישי בצהריים, כשהחיילים מרגלים לעצמם את האוכל (אין ברירה - צריך גם לאכול משהו - עונג שבת) - הגיע הרבש"צ והפעם כאילו בן אדם אחר. הוא הציע את עזרתו מכל הלב על מנת שהשבת תעבור על החיילים כמה שיותר טוב.

הרבש"צ הגדיל לעשות כאשר דאג לחיילים הדתיים והורה לכלל הגורמים המשתמשים ברשת הקשר המקומית כי בשבת "חדל קשקשת" למעט דברים דחופים וכמו כן איפשר תליית שלט על השג לכל התושבים שיפתחו בעצמם את השער על מנת שחיילי האבט"ש יימנעו מחילול שבת מיותר ואפילו ביטל את הפטרול של שבת וגם כאן בכדי למנוע חילול שבת מיותר - מה ששבת עושה לכן אדם.

חיילים יקרים - זו לא רק השבת. כאשר ראה הרבש"צ חיילים איכותיים, נקיים ולבושים בנגדים לכבוד שבת קודש, אשר מכינים לעצמם חמין ואוכל לשבת - זה עשה לו את זה והוא הבין עם מי יש לו עסק. כל הכבוד.

חלק ניכר מהתמונות בעלון צולמו ע"י מאור מצוות התייעוד הגדודי.

שומרים את התורה
שומרים על העם

תפקיד משמים

יש רודפים אחר הכבוד והוא בורח מהם.

ויש נבלטים מן התהילה אך היא דולקת בעקבותיהם.

הגאון רבי חיים-צבי מנהיימר נפנה עם האחרונים.

כבר משחר ילדותו ניכרו בו כישרונות עילויים. בהיותו בן תשע היה תלמיד מן המניין בישיבתו של הגאון רבי קאפל חרוף, רבה של וורבוי. לא ארכו הימים והנער הצעיר התקבל לישיבתו של הגאון רבי בנימין-זאב, בעל "שערי תורה". בטרם מלאו לו שלוש-עשרה שנים נפתחו לפניו שערי ישיבתו הפהוללה של הגאון רבי משה סופר, בעל ה"חתם סופר", בפרשבורג.

כשגדל והיה לאיש, נודעו לפדנותו וחרופותו בכל המדינה. אפילו גויים העריכוהו מאוד ולא-אחת באו לפניו, כדי שיפסוק להם במחלוקותיהם.

מעשה אירע ביהודי שקנה פרה מסוחר בקר גוי, ולאחר שכבר שילם את מחירה ביקש מהמוכר להוביל את הפרה אל ביתו. פתאום התכחש הגוי לעסקה וטען כי הפרה שלו היא וכי פעולם לא מכרה לאיש.

תבע היהודי את המוכר בערכאות. האמין השופט היהודי, בהכירו אותו כאיש-ישר ובהיות המוכר ידוע כנובל מועד. אף-על-פי-כן התקשה להוכיח את צדקת היהודי ולפסוק לטובתו.

בא השופט אל רבי חיים-צבי לבקש ממנו עצה. "שלה לבית המוכר פלוגת שוטרים לחפש אחר בסף מזויף", יעץ רבי חיים-צבי. לא ירד השופט לסוף דעתו ובכל-זאת נהג בעצתו. בשהגיעו השוטרים לבית המוכר והציגו לו צו-חיפוש אחר בסף מזויף, נתקף הלה פחד. "אין ברשותי שום בסף מזויף", קרא. כעבור רגע התעשת: "אם בכל-זאת תמצאו כגון מטבעות מזויפים, הרי הם בוודאי המטבעות שקיבלתי אתמול מיהודי פלוני, שקנה ממני פרה...". הודאה מפורשת זו מפי המוכר אפשרה לשופט לפסוק לטובת היהודי.

אולם על-אף חוכמתו הרבה וגאונותו בתורה סירב רבי חיים-צבי לקבל עליו את נזר הרבנות שהציעו לו קהילות חשובות. עניו אפיותי היה וראה את עצמו מי שאינו ראוי לכך. לאחר נישואיו שלח ידו במסחר והתפרנס בכבוד.

באחד מביקוריו בפרשבורג סר אל רבו ה"חתם סופר". זה הפעיר בו-ולא בפעם הראשונה- לקבל עליו עול רבנות. "רבינו", הגיב בהתרגשות, "מיפני לא עלתה כחשבה זו בראשי; מי אני ומה אני; אני ראוי לכך".

ה"חתם סופר" לא קיבל את השתכטותו והוסיף לדרוש ממנו במפגיע כי יעתר לאחת ההצעות שקיבל מן הקהילות היהודיות, אולם רבי חיים-צבי עמד בסירובו.

נוכח עקשנותו של התלמיד, נאנח ה"חתם סופר" ואמר: "רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום לפעמים נגזר על האדם למלא תפקיד מסוים, ואז עצם הדבר אינו נתון לבחירתו. הבחירה שלו היא אך ורק באיזו דרך יקבל את התפקיד..."

אפילו רמז מפורש זה לא שכנע את רבי חיים-צבי. הוא שב לביתו ולעניני מסחרו. כעבור זמן יצא רבי חיים-צבי לרגל מסחרו ליריד השנתי הגדול שבעיר אלמץ.

באמצע הדרך, ליד יער עבות, הגיחה לפתע מסבך העצים חבורת שודדים אימתניים והם דרשו ממנו את כל כספו. מחזותם של השודדים ומהתנהגותם נראה היה כי אף אם תמולא דרשותם, קלוש הסיכוי לצאת מידיהם בחיים.

כעבור שנייה הגה מוחו של רבי חיים-צבי רעיון. "הקשיבו לעצתי", פנה אליהם. "הכסף שבכיסו מועט הוא ומזכני אני למוסרו לכם, אולם הכסף הגדול עוד לפני. את ערד השוודים שלי שלחתי ליריד באלמץ כבר לפני כמה ימים. הניחו לי ואסע ליריד, אמכור את השוודים ואשוב משם שבכיסוי פלאים. אם-אז יהיה שללכם רב..."

השוודים התפתו לרעיונו של רבי חיים-צבי. ברגע הראשון חשש שמא יחזרו בהם מהסכמתם כאשר יקלטו כמה הצעתו מופרכת, אך בראותו את השוודים נסוגים לעבי היער, האיץ בסוסיו ודהר מהמקום לעבר אלמץ.

בראשו כבר תכנן רבי חיים-צבי את צעדיו הבאים. הוא הכיר דרך אחרת כאלמץ לביתו, והתכוון לעשות בה את הדרך חזרה. ואפנים כך נהג. כשבכיסו הרווח הנכבד שהניבו עסקיו ביריד, שב רבי חיים-צבי לביתו בדרך אחרת וניצל מידי השוודים.

חלפו כמה ימים. השעה הייתה שעת לילה מאוחרת, ורבי חיים-צבי שקד על תלמודו. לפתע נפרצה דלת ביתו וחבורת שודדים פרצה פנימה. ליבו של רבי חיים-צבי פג. פני השודדים לא היו חדשות לו.

"חשבת לחתל בנו, מהי", אמר ראש החבורה ונחר בבוז. בתוך דקות מעטות רוקן כל ביתו של רבי חיים-צבי מכל הכסף והרכוש שהיה בו. הכול הועמס על צמד עגלות רתומות לסוסים מהירים שחיכו מחוץ לבית. השוודים ביצעו את מלאכתם במהירות וביסודיות והותירו מאחוריהם קירות חשופים. בבת-אחת היה רבי חיים-צבי מסוחר אמיד לחסר-כול.

ימים אחדים לאחר מכן קיבל רבי חיים-צבי פנייה מקהילת שוטלסדורף לכהן ברבה. דבריו רבו ה"חתם סופר", בעת פגישתם האחרונה, הדהדו בראשו: "לפעמים נגזר על האדם למלא תפקיד מסוים, ואז עצם הדבר אינו נתון לבחירתו. הבחירה שלו היא אך-ורק באיזו דרך יקבל את התפקיד". בו-במקום החליט להיעתר לבקשה.

לימים העתיק את כס רבנותו לוורבוי, ולאחר מכן נקרא לכהן פאר ברבה של קהילת אונגוור הפעטירה.

רבי חיים-צבי מנהיימר ברח מן הרבנות אך היא רדפה אחריו וגם השיגה אותו.

חודש אב הוא חודש קשה לעם ישראל, כפי שכתוב במשנה: "משוכנס אב ממעטין בשמחה" (תענית ד', ו'). החל בראש חודש אב מתחילים לנהוג במנהגי אבלות ועיניו מסוימים, שהולכים ומתרבים ככל שמתקרבים לצום תשעה באב-שיא האבל על חורבן בתי המקדש-וגמשכים בחלקם גם ביום שלאחרי-יום שבו בער בית המקדש החרב (כפי שמופיע בעמוד 2).

והנה, אך חולף לו שבוע ימים וכבר מגיע ט"ו באב, יום שאותו מתארים חז"ל במילים: "לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים" (תענית ד', ז').

מהו ט"ו באב? מדוע הוא יום שמח כל כך? ומה הקשר בינו לבין יום הכיפורים?

-יום שפסקו בו מתי מדבר

לאחר יציאת מצרים, שלח משה מרגלים לתור את הארץ. כאשר שבו המרגלים-ביום תשעה באב-עשרה מהם פירשו את מראה עיניהם בארץ בצורה כל כך שלילית, עד שבני-ישראל התחרטו על שיצאו בכלל ממצרים, נבהלו, וחששו להיכנס לארץ. הם שכחו את כל הניסים הגלויים שליוו אותם עד כה, ולא האמינו בהבטחתו של האלוקים להנחיל להם את הארץ.

בתגובה, גזר עליהם האלוקים להישאר במדבר 40 שנה, עד שימות כל אותו דור שיצא עם משה ממצרים. וכך היה. מדי שנה היה משה מכריז שהגיע ערב ט' באב. בני דורו היו כורים לעצמם קברים, נכנסים לתוכם ומתכוננים למות. בכל שנה, היו נותרים 15,000 איש בקבריהם.

בשנה הארבעים, כרו לעצמם 15,000 האנשים האחרונים קברים והמתינו למותם. אולם, בבוקר קמו כולם בריאים ושלמים. הם הופתעו, אבל שיערו שכלל הנראה טעו בחישוב הימים, ולכן חזרו לקבריהם גם למחרת, ושוב ביום שאחרי... עד לט"ו באב, שבו זרח ירח מלא, והעיד שאכן, תשעה באב בא וחלף, והם נותרו בחיים. כך, מסמל ט"ו באב את היום בו סלח ה' לישראל על חטא המרגלים.

בדומה, מסמל יום הכיפורים את היום בו מחל אלוקים לבני ישראל על חטא העגל- היום שבו ירד משה מהרר עם הלוחות השניים. שני החגים מייצגים יום של מחילה והתאחדות מחודשת של עם ישראל עם בוראו.

-יום שהותרו בו השבטים והותר שבט בנימין

בימי משה, באו אליו בנות צלופחד, שאביהן נפטר ולא הותיר אחריו בנים יורשים, ותבעו לרשת את נחלתו. הבנות זכו אמנם בנחלת אביהן, אולם נאסר עליהן להינשא לאיש שאינו מבני שבטן, כדי שהנחלה לא תעבור לשבט אחר. כך נקבע שאסור לבנות שירשו את אביהן לבוא בקשרי נישואין עם בני השבטים האחרים.

כעבור שנים רבות, בעקבות מקרה פילגש בגבעה (ר' שופטים י"ט-כ"א), נשבעו בני ישראל שלא להשיא את בנותיהם לבני שבט בנימין.

שני איסורים אלה גרמו צער גדול לעם ישראל. האחד סיכן את קיומו של שבט שלם, והשני ציער את הבנות שהוגבלו בבחירת בן זוגן.

חכמי ישראל בדקו היטב את האיסורים, והבינו שאיסור נישואיהן של יורשות לבן שבט אחר, חל אך ורק על דור כובשי הארץ, שבו אסור היה להעביר קרקעות משבט לשבט. ובדומה, קבעו שהשבועה שלא להשיא את הבנות לבני שבט בנימין חלה רק על הדור שנשבע אותה, ולא על צאצאיו.

היום שבו הותרו האיסורים היה ט"ו באב, וכך, נוספו עוד שתי סיבות ל"חג ה" (שופטים כ"א, י"ט), שנחגג מאז פסקו בו מתי מדבר.

כפי שהזכרנו לעיל, ט"ו באב ויום הכיפורים דומים זה לזה בכוח מחילת העון שבהם. ולכן, לא חששו אבותינו להנהיג מנהג שבו היו בנות ישראל יוצאות לחולל בכרמים, שמא יצא ממנו מכשול ופריצה של גדרי הצניעות. כי כל אותם מחולות היו אך ורק לשם שמים, על מנת לבנות בתים כשרים נוספים בעם ישראל. אולם, מאז שחרב בית המקדש, נפרצה חומת הטהרה והצניעות, בטל גם מנהג זה.

-יום שבו הוטרו השומרים מהדרכים

כאשר קרע ירבעם בן נבט את מלכות ישראל מירושלים, הוא העמיד שתי במות מרכזיות לעבודה זרה. ירבעם היה מודע לכך שרבים מבני מלכותו עדיין נושאים עיניהם לעבודת ה' בבית המקדש שבירושלים. הוא חשש שהדבר יגרום להחלשות שלטונו, ולכן הציב שומרים בדרכים המובילות לירושלים, אשר מנעו מבני ישראל לעלות לרגל לעיר הקודש. שומרים אלה ניצבו בדרכים עד שהושע בן אלה עלה למלכותו, סילק את השומרים והתיר לעם לעלות לירושלים.

יום הסרת השומרים מן הדרכים היה ט"ו באב.

[ראוי לציין שבסופו של דבר הושע בן אלה נענש, מכיוון שלא ניצל מספיק את כוחו כמלך. בן אלה, אמנם התיר לכל מי שרצה לעלות לירושלים, אך לא פעל כדי למנוע את העבודה הזרה שכבר פשתה ורווחה בעם. כך יצא שקודם לכן, עיקר החטא היה מוטל על המלכים (אנשים מועטים), ואילו כעת, באה לידי ביטוי בחירתם של בני ישראל עצמם (ציבור רחב), לא לעלות לירושלים וכן להמשיך לסגוד לאלילים.]

-יום שפסקו לכרות בו עצים למערכה

כאשר שבו עזרא ונחמיה ובני דורם לארץ ישראל, מצאו אותה חרבה ושוממה - אויבי העם עקרו את כל עציה, ולא נותרו בה עצים לעבודת הקרבנות.

את העצים למערכה היו מביאים אנשים שהתנדבו לעשות זאת. המתנדבים נאלצו להרחיק לכת, ולהסתכן במפגש עם שומרי הדרכים שניסו למנוע את אספקת העצים למקדש. פעמים רבות נדרשה מהם יצירתיות כדי להצליח במשימתם ולעבור את המשמרות.

חז"ל מתארים כיצד היו אנשים מכינים סלי ביכורים, מכסים אותם בעצים, נוטלים עלי גדול והולכים לירושלים. כאשר השומרים היו שואלים אותם לאן ולשם מה, הם היו עונים "לעשות דבלים בעזרת העלי והמכתשת". אחר כך היו מקשטים את העצים בסלים ומעלים אותם לבית המקדש. אחרים, היו בונים סולמות מן העצים, מספרים שהם הולכים להוציא יונים מן השוכר, ואחר כך מפרקים את ה'סולמות' ומעלים למקדש.

'נדבת העצים' נחשבה לנדבה גדולה וחשובה. והיו מביאים אותה בשמחה גדולה ובהדר, כמו שהיו עושים בהבאת הביכורים.

לא כל עץ היה יכול לעלות על המזבח. עצים רקובים ומתולעים לא היו ראויים לכך. כפי הידוע, עצים לחים המרוכזים יחד, מתליעים במהירות. לכן, היה צורך למלא את המחסנים בעצים יבשים לפני בוא החורף והלחות. כך נקבע, שיום י"ז בתמוז הוא היום האחרון להבאת מנחות העצים למקדש, משום שלאחריו השמש כבר אינה עזה כמו קודם, ולא מסוגלת לייבש מספיק את העצים הכרותים.

בחמישה עשר באב, היו חוגגים ושמחים על שהמחסנים התמלאו בעצים עבור החורף. אותו יום זכה לכינוי "יום תבר מגל" - יום שבירת הקרדומות, היום שבו אין עוד צורך בכלים לכריתת עצים.

-יום שבו נקברו הרוגי ביתר

בעקבות כישלונו של מרד בר-כוכבא נכבשה העיר ביתר. תושביה הרבים נרצחו באכזריות ובמיתות משונות, וקבורתם לא הותרה - למען יראו וייראו. לאחר מותו של אדריאנוס, שבזיה את הגופות, בא מלך אחר והתיר לקבור את ההרוגים.

שני ניסים התרחשו עם הרוגי ביתר. האחד, שהותרה קבורתם, והשני, שלמרות הזמן הרב שחלף, הגופות לא נרקבו. לזכר ניסים אלה תקנו חז"ל את ברכת "הטוב והמטיב" בברכת המזון. הטוב - על שהותרו לקבורה, והמטיב - על שלא הסריתו.

יום קבורתם של הרוגי ביתר חל אף הוא בט"ו באב.

חג האהבה

אם נחפש את המכנה המשותף לכל האירועים הנזכרים לעיל, נוכל להבחין בקלות שמדובר במחילה, התחברות וחיזוק קשרים.

הקב"ה מאיר פנים לעמו לאחר שנים של מוות בעקבות חטא המרגלים, וברחמי מביא לקבורה מוכובת של הרוגי ביתר. עם ישראל מתאמץ לחזק את הקשר בינו לבין בוראו במסירות נפש לקיום עבודת המזבח והקרבנות (קרבן מלשון קרבה), ושומרי הדרכים מסולקים ממשמרתם, כדי לאפשר לבני מלכות ישראל לעלות למקדש ולהתקרב לבוראם. בני השבטים מותרים להינשא זה בזה וקשרי חיתון רבים נוצרים באותו יום.

יום של ריבוי אהבה אמיתית וטהורה בין ה' לעמו, בין עם ישראל לאלוקיו ובין אדם לזולתו.

מנהגים הקשורים ט"ו באב כיום

בעבר, היה ט"ו באב יום של חג ממש. אולם היום, משחרב בית המקדש ובטלה השמחה מימים רבים שהוזכרו במקורות, הוכנסה השמחה לעיסוק התורה.

החל בט"ו באב, ועד לסוף החורף, נוהגים להקדיש זמן נוסף ללימוד התורה בשעות הלילה (מכיוון שהימים הולכים ומתקצרים, והלילות הולכים ומתארכים). חז"ל השוו בין לימוד התורה בלילות, לעבודת המזבח בזמן המקדש. עבודה שמקרבת את ה' לעולמנו ומורידה שפע וחיות לעולם.

גם כיום נוהגים בט"ו באב "מקת יום טוב" - מעין חג מינורי. לא אומרים בו "תחנון" וזוגות הנישאים בו אינם צמים (כנהוג בדרך כלל).

ט"ו באב מסמל גם את ראשיתה של תקופת חשבון הנפש והחזרה בתשובה לקראת הימים הנוראים. בעבר היו כאלה שנהגו לשלוח כרטיסי ברכה ולברך זה את זה ב"כתיבה וחתימה טובה", כבר מט"ו באב - כפי שאנחנו נוהגים היום במשך חודש אלול. גימטרייה נחמדה מגלה שכתביבה וחתימה טובה שווה ל-928, כמו גם חמשה עשר באב.

יהי רצון שנזכה לחגוג בשנה זו את יום ט"ו באב בשמחה רבה; שעד אז ישוכו כל בנינו לגבולם; שההרג, הצער והכאב יחדלו; שהאהבה ששורה בינינו כעת, בימות הקושי, רק תעלה, תוסיף ותפרח; ושנזכה סוף-סוף לראות בבניין בית המקדש ולחוות במוחש את קרבת האלוקים.

ט"ו באב-חג האהבה

עמותת "נצח יהודה"

שופרים את התורה
שופרים על העם

דרכי דרכי נעם - מפעילות העמותה

בקורס המכ"ם שהסתיים לאחרונה חילקה העמותה כיסוי לטלית וניצית וכן חלוק מגבת וכובע עם רקמה של העמותה, לכל אחד מהמסיימים.

לבקשתו של שטרית נרתמה העמותה וסייעה בקיומו של יום עיון לחיזוק המוטיבציה והעברת המסרים לסגל הפלוגה. ביום העיון שנערך באורט ספאניאן בירושלים, נטל חלק גם הרב שוורץ.

חדש! חדש! כפי שראיתם (או שכבר טעמתם) בשבתות האחרונות, בנוסף לפיצוחים, לעוגות ועיתונים, מוגשים לכם בקבוקי שתייה לשולחנות השבת. בעזרת ה' תמשיך העמותה מנהג זה דרך קבע ותספק בקבוקי שתייה לכל שבת-**לרוויה!**

העמותה מודיעה כי תשמח לתת סיוע לכל מי שחפץ לארח בשבתות חברים/משפחה או כל אדם אחר שיכול לתרום לאוירת השבת בגדוד.

לכל חיילי הגדוד - דרישת שלום משמעון השווה אי שם בגבול הצפון וכבר מתגעגע.

למזל"טים ברכות ואיחולים

למיכאל יעקב משגת משימה - לנישואין
לאיתיאל ברונר מהותיקות (מכבים) - לאירוסין
ולאיתן מפלוגת מכבים (גם בוותיקות) - לאירוסין.

עלה

ישו לפידות-טברחם פריד

תחזיק חזק עלה קטן שלי
כן, לטא תלמיד הכל בחוץ בהיר
ברוח סער וסופה קרה
תזכור ותחזק טאן טאך

ולטא תלמיד הכל נכון הכל לזכור
חיים זה לטא שיעור חשבון, זה גם לבחון,
עבשיו עלה קטן הכל רגוע
טאך לרחוק אולי עץ מגיע
קח איתך צידה לדרך את ברכתי
חצי הכוס היא לטאה, תזכור תלמיד
וכשהשמש טל ים שוקעת
טל תדאג לאחר היא שוב זורחת.

טאן הוטא עץ זקן לטאד ושבע ימים
ראיתי כבר רוחות עזות ורעלים
טאה עלה קטן לתנונע
בטוח בעצמו הכל יודע
קח איתך צידה לדרך את ניסיוני
טל תזלזל, אולי זה כל מה שיש לי
כי יש ימים יפים הכל פורח
יש שעות קשות הכל בורח.

ניצוצות נצח
עלון גדוד 97

יוצא לאור ע"י
עמותת
"נצח יהודה"

מ עורך:
מ. סופר

057-8186642

כתובת המערכת:

ת.ד. 3993 י-ם

077-3393900

sopher@bezeqint.net

עיצוב:

ר. יפה

08-9285952

